

JJ Henning & J de Bruin

Artikel 6 van die Wet op Binnekennistransaksies — 'n groepsgeding of aksie in die openbare belang vir die regulering van binnekennistransaksies?

Opsomming

Die *Grondwet* het groepsgedingvoering in 1993 aan die Suid-Afrikaanse regstelsel bekend gestel. Die aanwending van die prosedure is egter beperk tot regte verskans in die *Grondwet*. Die grondwetlike groepsgeding is gevolg deur voorstelle van die Suid-Afrikaanse Regskommissie vir wetgewing rakende die gebruik van groepsgedinge en die aksie in die openbare belang. Die Paneel vir Sekuriteite Regulering het in hulle kommentaar op die voorstel die gebruik van soortgelyke aksies voorgestaan vir die bekamping van binnekennistransaksies. Die Kingkommissie het ook die gedagte van 'n afgeleide aksie ter bekamping van binnekennistransaksies onderskryf. Hierdie aanbeveling het vergestaltung gevind in die skepping van 'n afgeleide aksie in die vorm van artikel 6 van die *Wet op Binnekennistransaksies*. Die aksie toon ooreenstemmende kenmerke met dié van 'n groepsgeding en aksie in die openbare belang. Die belang van die invoeging van die afgeleide aksie baan die weg vir die gebruik van dié vorms van litigasie binne die handelswereld.

Section 6 of the Insider Trading Act — a class action or action in the public interest for the regulation of insider trading?

The *Constitution* introduced the concept of a class action in the South African legal system in 1993. The *Constitution* however limited the use of class actions to rights enshrined in the *Constitution*. The constitutional class action was followed by a proposal by the South African Law Commission for general legislation on class actions and actions in public interest. The Panel for Security Regulation commented on the discussion paper advocating the use of similar legislation in the fight against insider trading. The King Commission again raised the concept of a derivative action in the fight against insider trading resulting in section 6 of the *Insider Trading Act*. This action shares some of the characteristics of the class action and action in public interest and sets the way forward for the use of this type of legislation in the commercial world.

Adv Jaco de Bruin, Lektor, Fakulteit Regsgeleerdheid, Universiteit van die Vrystaat, Bloemfontein.

Prof Johan Henning, Dekaan, Fakulteit Regsgeleerdheid, Universiteit van die Vrystaat, Bloemfontein.

1 Inleiding

Die bekamping van binnekennishandel by wyse van siviele regulering in die Suid-Afrikaanse reg is nie 'n nuwe gedagte nie. Die Vaste Advieskomitee oor Maatskappyereg het reeds in 1988 'n versoek gerig vir die gebruik van groepsgedinge ('klasaksies') ter bekamping van binnekennishandel. Te same hiermee was ook 'n versoek vir 'n liggaam om toesig te hou oor Sekuriteiteregulering. Laasgenoemde versoek is gevolg deur die instel van die Paneel oor Sekuriteiteregulering. Geen voorsiening is egter gemaak vir enige vorm van siviele regulering hetsy 'n groepsgeding of 'n ander afgeleide aksie nie.

Groepsgedingvoering was grootliks aan die Suid-Afrikaanse reg onbekend. Die prosesregtelike remedie het eers met die inwerkingtreding van die *Grondwet*¹ formeel deel van die Suid-Afrikaanse reg geword. Voorts het die opstellers van die *Grondwet* dit goedgevind om die werking daarvan tot regte verskans in die *Grondwet* te beperk. 'n Persoon wat dus van die prosedure gebruik wil maak, moes 'n skending van een van die regte verskans in die *Grondwet* bewys.

Reeds voor die inwerkingtreding van die *Grondwet*,² het 'n voormalige Minister van Justisie, op grond van verskeie verdoë, die Suid-Afrikaanse Regskommissie in 1992 versoek om ondersoek in te stel na die moontlike erkenning van groepsgedinge in die Suid-Afrikaanse reg. Die eerste verslag is in die vorm van 'n werkstuk³ vir kommentaar gedurende die loop van 1995 gepubliseer. Laasgenoemde verslag het ook voorgestelde prosedures geskep vir die gebruik van die aksie in die openbare belang. Een van die instansies wat kommentaar op die werkstuk gelewer het, was die Paneel. Dié voorlegging illustreer die behoefte vir siviele regulering voor die inwerkingtreding van die *Wet op Binnekennistransaksies*.

Gepaardgaande met die voorlegging van die Paneel het die Minister van Finansies die Kingkommissie gelas om ondersoek na moontlike gepaste wyses vir die regulering van binnekennishandel in te stel. Die daaropvolgende verslag het tot die promulgasie van die *Wet op Binnekennistransaksies* aanleiding gegee. Hierdie Wet maak voorsiening vir die instel van 'n aksie vir die verhaal van skade gelyk as gevolg van binnekennishandel. Gesien in die lig van die voorafgaande historiese ontwikkeling van spesifiek die aksie daarin voorsien, ontstaan die vraag of dié aksie 'n voorbeeld van 'n statutêr gereguleerde groepsgeding is of nie. In die beantwoording hiervan word spesifiek aandag aan die behoefte vir die gebruik van dié tipe van aksie in die ondernemingsreg gegee.

---

1 200/1993.

2 200/1993.

3 "Die erkenning van 'n groepsgeding in die Suid-Afrikaanse reg" Werkstuk 57 Projek 88. Sien ook De Vos 1996:639, 641.

2. Historiese aanloop tot die Wet op Binnekennistransaksies

Die Vaste Advieskomitee oor Maatskappyereg het op 15 Junie 1989⁴ 'n verklaring te Bloemfontein uitgereik waarin ondermeer die instel van 'n orgaan om oornames en samesmeltings te reguleer asook die instel van groepsgedinge vir die verhaal van verliese gelyk as gevolg van binnekennishandel, bepleit is.⁵ Die eerste aanbeveling het vergestaltung gevind in die *Maatskappywysigingswet van 1989*.⁶ Hierdie Wet het die Paneel oor Sekuriteiteregulering ingestel, hul werksaamhede en bevoegdhede omskryf en handel in sekere sekuriteitstransaksies⁷ verbode verklaar. Die Wysigingswet het ook die strawwe gekoppel aan die oortreding van die verbodsbepaling omskryf.⁸

Die pligte van die Paneel is verder in die *Tweede Maatskappywysigingswet van 1990*⁹ asook die *Maatskappywysigingswet van 1998*¹⁰ omskryf. Geeneen

4 Hierdie aangeleentheid is reeds in 'n beleidsverklaring van 1985 aangeraak.

5 Cilliers *et al* 2000:par 2.18-2.24.

6 78/1989.

7 Artikel 440F van die Maatskappywet soos gewysig deur die *Tweede Maatskappywysigingswet* (69/1990) bepaal: "(1) Iemand wat in verband met die koop of verkoop van enige sekuriteit regstreeks of onregstreeks— (a) enige middel, skema of slenter aanwend om iemand te bedrieg; (b) enige onware verklaring oor 'n wesentliche feit doen of nalaat om 'n wesentliche feit te stel wat nodig is ten einde die verklaring wat gedoen is, in die lig van die omstandighede waaronder dit gedoen is, nie misleidend te maak nie; of (c) hom begeef in enige handeling, praktyk of wyse van besigheid wat bedrog of misleiding teenoor enigiemand inhou of kan inhou, is aan 'n misdryf skuldig. (2) Enige optrede vermeld in paragraaf (a), (b) of (c) van subartikel (1) sluit in— (a) 'n direkteur, voormalige direkteur of beampte of persoon verbonde aan 'n maatskappy met kennis van inligting wat, wanneer dit gepubliseer is, waarskynlik 'n uitwerking sal hê op die prys van sekuriteite van daardie maatskappy, handel drywende, behalwe vir die behoorlike verrigting van die werksaamhede betrokke by sy pos by daardie maatskappy, in sodanige sekuriteite voor die verstryking van 'n tydperk van minstens 24 uur nadat sodanige inligting vir die eerste keer op 'n effektebeurs of in 'n nuusblad of deur middel van die radio of televisie of op enige ander wyse in die openbaar aangekondig is; (b) enige ander persoon, nadat hy van enige persoon in paragraaf (a) vermeld sodanige inligting regstreeks of onregstreeks ontvang het, aldus handel drywende, op die grondslag van sodanige inligting, in sodanige sekuriteite, op 'n tydstip waarop sodanige persoon in paragraaf (a) vermeld nie ingevolge daardie subartikel aldus in sodanige sekuriteite mag handel dryf nie. (3) Iemand wat die bepalings van subartikel (1), of subartikel (2) soos deur subartikel (1) toegepas, oortree, is, behoudens enige verweer wat aan hom beskikbaar mag wees, aan enigiemand aanspreeklik vir enige verlies of skade deur hom opgedoen as gevolg van bedoelde oortreding. (4) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing op die verhandeling van ledebelange in beslote korporasies nie."

8 Hoewel die afdeling van die hoofstuk hoofsaaklik op die sivielregtelike regulering van die binnekennis fokus, is dit interessant om daarop te wys dat in die bykans 30 jaar van die bestaan van die verbodsbepaling geen suksesvolle vervolging plaas gevind het nie. Vir verdere bespreking sien Jooste 2000: 284-285.

9 Wet 69/1990.

10 35/1998.

van die wysigingswette het egter vir die instel van groepsgedinge of 'n ander vorm van afgeleide aksie vir die regulering van binnekennishandel voorsiening gemaak nie. Tog, soos duidelik hieronder blyk, het die Paneel in hul voorlegging aan die Suid-Afrikaanse Regskommissie na vore getree as beyweraar van 'n aksie soortgelyk aan aksie in openbare belang vir die doeltreffende regulering van die posisie. Hierdie voorlegging vereis nadere bespreking.

3. Die voorlegging van die Paneel

Die Paneel oor Sekuriteiteregulering het 'n voorlegging aan die Suid-Afrikaanse Regskommissie in reaksie op die werkstuk oor groepsgedinge¹¹ gemaak. Hierdie voorlegging illustreer treffend die behoeftes van die Paneel voor die aanvaarding van die *Wet op Binnekennistransaksies* en bied 'n gerieflike plato vir die verdere toeligting van die aksie daarin geskep. 'n Ander belangrike verwickeling gedurende die tyd om van kennis te neem, is die aanstelling van die Kingkommissie en daaropvolgende verslae. Die voorlegging van die Paneel fokus hoofsaaklik op die moontlike gebruik van die sivielerereg vir die effektiewe regulering van binnekennishandel. Die Paneel beywer hulle veral sterk vir die skeep of aanpassing van 'n afgeleide aksie analoog aan artikel 266 van die *Maatskappywet*.

(a) 'n Aksie analoog aan artikel 266

Die Paneel identifiseer twee probleme betreffende die skeep van so 'n aksie. Die eerste is die verdeling van 'n bedrag deur die hof toegeken. Hierdie probleem kan aldus die Paneel effektief aangespreek word deur die insluiting van 'n eis-prosedure soortgelyk aan die van insolvente boedels¹² of gelikwildeerde maatskappye.¹³

11 "Die erkenning van 'n groepsgeding in die Suid-Afrikaanse reg" Werkstuk 57, Projek 88 van 1995.

12 Artikel 40 van die *Insolvensiewet 24/1936* vereis dat die Meester na die ontvangs van 'n bevel vir finale boedel sekwestrasie die eerste byeenkoms van skuldeisers moet belê. Kennis van die vergadering geskied by wyse van afkondiging in die Staatskoerant. Die byeenkoms het ten doel om skuldeisers die geleentheid te bied om 'n kurator te kies en hulle vorderings teen die boedel te bewys. Die publikasie van dié kennisgewing moet binne tien dae voor die vergadering geskeduleer, gepubliseer word en ook die tyd en plek van die vergadering vervat. Na afloop van die byeenkoms moet die Meester 'n tweede byeenkoms vir die bewys van vorderings teen die boedel reël. Die kurator moet hierdie byeenkoms in die Staatskoerant en in een of meer nuusblaaië afkondig. Artikel 44 bepaal voorts 'n gelikwildeerde vordering te eniger tyd voor die finale verdeling, maar nie later as drie maande vanaf die einde van die tweede byeenkoms van skuldeisers, kan indien. Ten einde te slaag met 'n eis, moet voorts aan die vereistes vir die bewys van vordering, soos in die Wet omskryf, voldoen. Laasgenoemde sluit enige dokumente in wat die eis staaf asook 'n beëdigde verklaring in 'n vorm wat ooreenkom met Formulier C of D in die Eerste Bylae tot die Wet.

13 Artikel 366 van die *Maatskappywet* bepaal dat in die geval van die likwidasië van 'n maatskappy eise teen die maatskappy op 'n vergadering van skuldeisers

Die tweede is die finansiering en gepaardgaande risiko verbonde aan die tipe van litigasie. Hier word twee moontlike oplossings aan die hand gedoen. Die eerste is die gebruik van 'n gebeurlikheidsgeldooreenkoms¹⁴ of die gebruik van regshulp. Die tweede oplossing voorgestel, is die veroordeling van die binnekenner tot drie maal die verlies vermy of die wins gemaak. Hierdie bepaling, soos hieronder gesien word, is vervat in artikel 6(3) van die *Wet op Binnekennistransaksies*.¹⁵

(b) Die voorgestelde aksie en die werkstuk

Die vraag wat natuurlik hierna ontstaan is hoe die voorgestelde aksie by dié vervat in die werkstuk naamlik 'n groepsgeding en die aksie in openbare belang, inpas. Die Paneel beantwoord self die vraag as volg:

[T]he proposed derivative action does not quite fit comfortably within the proposed definition of a class action or a public interest action.¹⁶

Die aksie kan volgens die die Paneel wel onder die hoof 'sosiale aksie litigasie' gekategoriseer word. Hieronder verstaan die Suid-Afrikaanse Regskommissie litigasie namens 'n persoon wat as gevolg van 'onkunde of armoede' nie in staat is om die hof te nader nie. Die hof verkry in so geval die bevoegdheid om aan 'n *bona fide* persoon die bevoegdheid te verleen om namens sodanige persoon te litigeer. 'Sosiale aksie litigasie' word deur die Kommissie onder die hoof 'houding tot die aksie (litigasie) in die openbare belang in ander lande' geplaas en het ten doel om 'reg onder die gemeenskap toeganklik te maak.¹⁷ Aan die hand hiervan kom die Paneel tot die slotsom dat 'n gewysigde vorm van die aksie in die openbare belang moontlik gebruik kan word om aan hulle behoeftes te voldoen.¹⁸

---

bewys, moet in ooreenstemming met die bepalings met betrekking tot die bewys van eise teen 'n insolvente boedel kragtens die *Insolvensiewet* geskied. Voorts kan die Meester op aansoek van die likwidateur, 'n tydperk of tydperke bepaal waarin skuldeisers van die maatskappy hulle eise moet bewys of anders van die voordeel van 'n distribusie kragtens 'n rekening by die Meester ingedien voordat daardie eise bewys is, uitgesluit word.

14 Hoewel die *Wet op Gebeurlikheidsgeld* ten tyde van dié voorlegging nog nie gepromulgeer was nie, het die konsepwet voorsiening gemaak vir die veroorloping van sodanige ooreenkoms (sien artikel 10 in die verband). Die Suid-Afrikaanse Regskommissie het ook kort na die voorlegging 'n werkstuk oor dié onderwerp gepubliseer (Report on speculative and contingency fees; Projek 93; Werkstuk 63; 15 April 1993). Die dokument is gevolg deur die verslag gepubliseer in November 1996 (Speculative and contingency fees; Projek 93). Hierdie verslag is gevolg deur die *Wet op Gebeurlikheidsgelde* (66/1997).

15 Paneel oor Sekuriteiteregulering 1996:3.

16 Paneel oor Sekuriteiteregulering 1996:3.

17 Die voorbeeld hier gebruik is dié van Indië. Vir verder bespreking sien Republiek van Suid-Afrika 1995:9-10.

18 "It is submitted that a modified public interest action would be more suitable to deal with the problem of insider trading than a class action." Paneel oor Sekuriteiteregulering 1996: 3. Sien ook Republiek van Suid-Afrika 1998: 81: "The Panel accepts that the proposed derivative action does not quite fit comfortably within the proposed definitions of a class action or a public interest action."

Voordat verder gegaan kan word, is dit nodig om litigasie in openbare belang te definieer. Die Suid-Afrikaanse Regskommissie definieer dit as "n aksie deur 'n verteenwoordiger in die belang van die publiek in die algemeen, of in belang van 'n deel van die publiek, maar nie noodwendig in daardie verteenwoordiger se eie belang nie.¹⁹ Die vraag wat hier beantwoord moet word, is of dié definisie wyd genoeg is om aan die behoeftes deur die Paneel gestel, te voldoen. In die beantwoording van die vraag is dit eerstens nodig om te kyk na die belang wat gedien word en tweedens of die bekamping van binnekennishandel binne sodanige raamwerk tuisgebring kan word.

(A) Belang

Litigasie in die openbare belang het ten doel om die belange van die publiek in die algemeen of 'n bepaalde gedeelte daarvan af te dwing of te beskerm.²⁰

(B) Bekamping binne die raamwerk

Ten opsigte van die tweede vraag moet gekyk word wat die belang by binnekennishandel is. Binnekennishandel vind plaas waar 'n persoon die voordeel van kennis ten opsigte van sensitiewe vertroulike inligting,²¹ nie bekend aan die algemene publiek nie, tot eie voordeel gebruik. Die probleem daarmee is dat alle beleggers in beginsel oor gelyke toegang tot inligting moet beskik om vertrou in die mark te verseker. Die misbruik van dié tipe van kennis verleen 'n onbillike voordeel aan die persoon wat daarmee handel en benadeel dus ander wat nie daarvoor beskik nie.²² Die bekamping van binnekennishandel behoort dus gemaklik tuis gebring te word onder die vaandel van openbare belang.

19 Republiek van Suid-Afrika 1995:73; Republiek van Suid-Afrika 1998:88 en ook 21.

20 Die prosedure vir die instel van die aksie is dat die applikant wat die aksie instel, dit as 'n aksie in die openbare belang moet omskryf en homself/haarself as verteenwoordiger van die aksie voorstel. Hierna moet die hof bepaal of die aksie by wyse van 'n aksie in die openbare belang voortgesit kan word en 'n verteenwoordiger aanwys. Waar die aksie voortgaan as 'n aksie in die openbare belang word geen spesiale prosedures soos by dié van groepsgedinge vereis nie en gaan litigasie daarna gewoon voort. Republiek van Suid-Afrika 1998:21, 24-26; Republiek van Suid-Afrika 1995:14.

21 Binnekennis word in artikel 1 van die *Wet op Binnekennistransaksies* omskryf as 'inligting wat spesifiek of bepaald is en nie openbaar gemaak is nie en wat – (a) verkry of te wete gekom is deur 'n binnekenner; en (b) indien dit openbaar gemaak sou word, waarskynlik 'n wesentlike effek op die prys of waarde van enige finansiële instrument sou hê.'

22 King 1997:1, 5; King (2) 1997:1; Jaffe 1997:2; Van Zyl 1992:79-80, 95. Sien ook Jooste 2000:286 waar hy verwys na twee beslissings. Die eerste is *SEC v Texas Gulf Sulphur Co* 401 F 2d 833 (1968):851-852.) waar die hof verklaar: "... all investors should have equal access to the rewards of participation in securities transactions ... all members of the investing public should be subject to identical risks." Die tweede beslissing is die van *Attorney-General's Reference* (No1 of 1988) ([1989] 1 AC 971 (CA & HL): 980; [1989] All ER 321 (CA): 325E): "... the obvious and understandable concern ... about the damage to public confidence which insider dealing is likely to cause and the clear intention to prevent so far as possible what amounts to cheating when those with inside knowledge use that knowledge to make a profit in their dealing with others."

(i) Sertifisering

Die eerste wysiging voorgestel is om voorsiening te maak vir *ex parte* sertifisering. Die sertifisering van litigasie as 'n groepsgeeding, is sekerlik dié belangrikste aspek van groepsgeedingvoering. Geen litigasie kan as 'n groepsgeeding ingestel of verdedig word voordat 'n bevoegde hof dit nie eers gesertifiseer het as 'n groepsgeeding nie.²³ Sertifisering het ten doel om die teenparty te beskerm teen 'n ongegronde en/of kwelsugtige eise met die uitsluitlike doel om die respondent tot skikking te dwing. Gevolglik word dan ook vereis dat die aansoek so spoedig moontlik voor 'n bevoegde hof vir sertifisering gebring word. In navolging hiervan vereis die konsepwet rakende groepsgeedinge en die aksie in openbare belang soos voorgestel deur die Suid-Afrikaanse Regskommissie ook sertifisering.²⁴

Die argument teen gewone sertifisering by binnekennishandel in terme van die *Konsepwet* is om die oortreder te verhoed 'to stifle the legislation before it commenced.' Die Paneel argumenteer verder dat dit onbillik sou wees indien die verweerder kennis dra van die presiese aard van litigasie sonder dat daar ook blootlegging aan sy kant geskied. Die aansoek moet ook vertroulik hanteer word en "should remain confidential not open to examination by anybody except perhaps by the defendant a comparatively short period prior to the trial."²⁵

Betreffende die aksie in openbare belang vereis die *Konsepwet*, soos vervat in die werkstuk, alleen dat die persoon wat die aksie instel dit as 'n aksie in openbare belang identifiseer en hom of enige ander geskikte persoon as verteenwoordiger van diegene ten behoeve van wie die regshulp aangevra word, nomineer. Waar die hof 'tevrede' is dat die aksie soos aangevra voort kan gaan, moet die hof 'n geskikte verteenwoordiger aanstel.²⁶ Die *Konsepwet* vereis dus alleen dat die hof hom 'tevrede' moet stel en geen lang en uitgerekte sertifiseringsproses met gepaardgaande vereistes nie. Laasgenoemde word verder deur die volgende stelling in die verslag benadruk:

Unlike the class action plaintiff, the public interest plaintiff does not purport to represent any particular individual. He or she acts as a spokesman for a public at large or a segment of it. Neither problems of notice or res judicata, so troublesome to class action, plague public interest litigation.²⁷

23 Artikel 6(1) van die *Konsepwet*; Republiek van Suid-Afrika 1998:91-92; Republiek van Suid-Afrika 1995:v.

24 Republiek van Suid-Afrika 1998:vi, vii; 38-40, 91; De Vos 1996:645.

25 Paneel oor Sekuriteitereregulering 1996:5.

26 Artikel 2(2) van die *Konsepwet* bepaal: "Die persoon wat die aksie in die openbare belang instel moet die aksie as sodanig identifiseer en moet óf homself óf haarself of enige ander geskikte verteenwoordiger as verteenwoordiger van diegene ten behoeve van wie die regshulp aangevra word, nomineer." Lees hiermee te saam artikel 2(3) van die *Konsepwet* vervat in die werkstuk: "Indien die hof tevrede is dat die aksie by wyse van 'n aksie in die openbare belang moet voort gaan, moet die hof 'n persoon wat na die mening van die hof geskik is om die openbare belang in die betrokke aangeleentheid te verteenwoordig as die verteenwoordiger aanstel."

27 Republiek van Suid-Afrika 1998:24.

Die enigste probleem wat moontlik mag ontstaan is dat die uitspraak nie *res judicata* is nie en dit kan dus benadelend teenoor die verweerder werk. Hierdie probleem word ondervang in die *Konsepwet* wat vervat is in die verslag en wat aan die hof die bevoegdheid verleen om te kan beslis of die aangeleentheid *res judicata* is of nie.²⁸

By groepsgeledingvoering aan die anderkant vereis die *Konsepwet* sertifisering as voorvereiste vir die gebruik van die prosedure. Die doel van sertifisering is om die verweerder in staat te stel om hom te verweer teen ongegronde litigasie onder die vaandel van 'n groepsgeleding, wat *ex parte* sertifisering onmoontlik maak.²⁹ Die versoek vir vrystelling onderstreep dus die Paneel se gevolgtrekking dat die aksie voorgestel nie gerieflik onder 'n groepsgeleding tuisgebring kan word nie.

(ii) Vrystelling van kennis

Die volgende wysiging voorgestel, is die vrystelling van die Paneel van kennisgewing aan lede van die groep.³⁰ Naas sertifisering vereis die *Konsepwet* ook die gee van kennis aan die groep. Sodanige kennisgewing het 'n tweeledige doel. Eerstens kommunikeer dit die bestaan van litigasie aan die lede van die groep en bied sodoende 'n geleentheid aan individuele lede om hulle van die bestaan van litigasie uit te sluit. Sodoende word tweedens verseker dat die vereistes betreffende prosedurele geregtigheid nagekom en die konstitusionaliteit van litigasie dus gewaarborg word.³¹ Die *Konsepwet* maak voorts voorsiening vir 'n hof om in die geval van groepsgeledingvoering geen kennis te gelas nie.³² Indien die Paneel eerder gebruik sou wou maak van die aksie in die openbare belang is die gee van kennis ook nie 'n vereiste nie.³³ As alleen na die vereiste gekyk word, sou die Paneel dus van of 'n groepsgeleding of aksie in openbare belang gebruik kan maak.

(iii) Hersiening van die bevoegdhede van die Paneel

Die Paneel beywer hulle voorts vir die hersiening hulle van magte en bevoegdhede. Sodoende word gehoop om die Paneel te rat om litigasie namens benadeeldes in te kan stel. Die Paneel verklaar dat die ideaal eerder die skraping van dié toe-geldende hoofstuk XV van die *Maatskappywet* tesame met promulgasie van 'n aparte Wet is as die aanpassing van die *Konsepwet* om aan die behoeftes te voldoen. Sodanige Wet behoort die bevoegdhede en magte van die Paneel te omskryf.³⁴ Laasgenoemde versoek het gerealiseer in die vorm van die *Wet op Binnekennistransaksies* waarin voorsiening gemaak is vir 'n aksie soos deur die Paneel voorgestaan.

28 Artikel 2(3) van die *Konsepwet* in die verslag. Republiek van Suid-Afrika 1998:88.

29 Republiek van Suid-Afrika 1998:vi, vii; 38-40, 91; De Vos 1996:645.

30 Paneel oor Sekuriteiteregulering 1996:5.

31 Republiek van Suid-Afrika 1998:vii; Republiek van Suid-Afrika 1995:v, 42. Sien ook McQuoid-Mason *et al* 1997:323-324.

32 Artikel 5(3)(b) van die *Konsepwet* in die werkstuk. Sien ook Republiek van Suid-Afrika 1995:77.

33 Artikel 2 van die *Konsepwet* in die werkstuk. Sien ook Republiek van Suid-Afrika 1995:74.

34 Paneel oor Sekuriteiteregulering 1996:6.

(iv) Koste

Die voorlaaste wysiging handel oor die aanspreek van die vrese van die Paneel rakende koste. Aldus die Paneel, is die voorgestelde Openbare Belang- en Groepsgedingefonds asook 'n gebeurlikheidgeldooreenkoms soos deur die Regskommissie voorgestaan, ideaal om die probleem te oorbrug.³⁵ Die konsepwet soos vervat in die werkstuk het die skepping van so 'n fonds in die vooruitsig gestel. Dié fonds sou gefinansier word deur gelde deur die parlement bewillig, bydraes voortspruitend uit suksesvolle groepslitigasie, inkomstes deur beleggings deur die fonds gemaak, gelde deur die publiek geskenk of voorgeskiet en ander gelde wettig aan die fonds oorbetaal.³⁶ Hoewel hierdie voorstel 'n redelike mate van steun geniet het, beveel die Kommissie aan dat die gelde beskikbaar vir Regshulp eerder geoptimaliseer word onder die vaandel van die Suid-Afrikaanse Regshulpraad. Gevolglik word die voorstel in die finale verslag laat vaar.³⁷

In die tussentyd het die *Wet op Gebeurlikheidsgelde* inwerking getree en is dit as alternatief aan die Paneel beskikbaar. Artikel 2 van dié Wet bepaal dat 'n regspraktisyn met sy of haar kliënt 'n gebeurlikheidgeldooreenkoms kan sluit waar hy of sy van oordeel is dat daar redelike vooruitsigte bestaan dat sy of haar kliënt suksesvol kan wees. Die Wet omskryf nie die begrip kliënt nie. Gevolglik behoort die begrip in die wydste sin moontlik geïnterpreteer te word en behoort die tipe van ooreenkoms ook tot beskikking van die Paneel of Raad op Finansiële dienste beskikbaar te wees.

(v) Kostebevele

Laastens word geargumenteer dat die Paneel vrystelling van enige bevel vir koste moet geniet. Die ratio hiervoor is dat die litigasie nie vir eie voordeel ingestel is nie 'but only to assist and protect the uneducated and unsophisticated people referred to in the Working Paper.'³⁸ Hierdie vrees is indirek in die verslag aangespreek deur die invoeging van artikel 4(2). Dié genoemde artikel bepaal dat in die geval van die aksie in openbare belang en groepsgedingvoering die hof alleen in uitsonderlike omstandighede 'n kostebevel kan gee.³⁹

(vi) Gevolgtrekking

Die Paneel kom tot die gevolgtrekking dat die wysigings voorgestel 'n aansienlike aantal wysigings aan die *Konsepwet* noodsaak. Gevolglik beywer die Paneel hulle eerder vir 'n aparte wet waarin voorsiening gemaak word 'n aksie wat aan die gestelde behoeftes voldoen.⁴⁰

35 "The contingency fee principal should not be limited to class actions but should also include public interest and the derivative actions." Paneel oor Sekuriteiteregulering 1996:7, sien ook 6.

36 Republiek van Suid-Afrika 1995:78.

37 Transvaal Provinsiale Afdeling 1995:1, 8; Republiek van Suid-Afrika 1998:75; Van Zyl 1992:313.

38 Paneel oor Sekuriteiteregulering 1996:6.

39 Republiek van Suid-Afrika 1998:90, 98.

40 Paneel oor Sekuriteiteregulering 1996:6, 7.

4. Die Kingkommissie

Die Minister van Finansies het op 4 September 1995 ondersoek gelas na die toepaslikheid van die geskiktheid van huidige wetgewing om probleme betreffende binnekennishandel doeltreffend die hoof te bied. Regter King is getaak om die ondersoek te lei.⁴¹ Vir doeleindes van die bespreking word alleen op die siviele kant van die verslae en daaropvolgende Wet gefokus. Ten einde die bespreking in die nodige perspektief te plaas word ook op ander relevante bepalings van dié Wet gelet.

4.1 Probleem ten aansien van siviele litigasie

Artikel 440F(4)(a) van die *Maatskappywet* bepaal dat enige persoon wat die verbod op binnekennishandel oortree vir enige skade of verlies as gevolg daarvan, aanspreeklik is. Suksesvolle siviele litigasie berus gevolglik op die gewone vereistes vir kontrakbreuk of delik tesame met die bewys van die oortreding van die verbod.⁴² Artikel 440F(4)(b)⁴³ versag dié bewyslas deur voorsiening te maak vir strenge aanspreeklikheid waar artikel 1 van die *Wet op Beheer van Finansiële Markte* oortree is. Die bepaling het egter nie die gewenste gevolg gehad nie.⁴⁴

4.2 Oplossing

Ten einde die probleem aan te spreek, het die Kingkommissie hulle veral laat lei deur die posisie in die Verenigde State van Amerika. Daar word binnekennishandel aangespreek deur die gebruik van 'n afgeleide aksie. Die suksesse van die aksie daar word veral, aldus die Kommissie, geïllustreer deur die meer as 450 vervolgings in minder as twintig jaar. Hierdie suksesse word toegeskryf aan die sivileregtelike afgeleide aksie gekoppel aan 'n

---

41 King 1997:1-3; King (2) 1997:1; Stassen 1:1; Paneel oor Sekuriteiteregulering 1996:2. Sien ook Jooste 2000:285.

42 Die eiser moes voorts ook bewys dat die skade die gevolg van die beweerde binnekennistransaksies was. Hierdie bewyslas is aansienlik moeiliker om te kwyt veral in daardie gevalle waar die transaksie op 'n onpersoonlike mark plaasgevind het. Die aangeleentheid word verder aansienlik bemoeilik deurdat enige getuies deur die eiser gelei, maklik weêrlê kon word deur aan te toon dat die besluit nie gegrond was op binnekennis nie, maar eerder finansiële oorwegings. Sien ook Van Zyl 1992:214-216.

43 Artikel 440F(4)(b) lees: "In die geval van die doen van sake in 'n sekuriteit op 'n effektebeurs of 'n finansiële mark soos omskryf in artikel 1 van die Wet op die Beheer van Finansiële Markte, 1989 (Wet 55 van 1989), is dit nie vir die eiser nodig om in 'n aksie beoog in paragraaf (a) opset of nalatigheid teenoor hom te bewys nie."

44 King 1997:7, 20; King (2) 1997:7, 11, 13-14; Jaffe 1997:4; Van Zyl 1992:214; Nel 1997:17; Van Wyk de Vries 1970:87-88. Sien ook Wang 2000:1 waar hy verklaar: "Previously, not one person had been found guilty of insider trading in the 112-year history of the JSE, despite apparently glaring examples of the action." Sien ook Jooste 2000:285.

mindere bewyslas om te kwyt.⁴⁵ Gevolglik het die Kommissie aanbeveel dat die *Wet op Binnekennistransaksies*⁴⁶ op die model in die Verenigde State sowel as Engeland⁴⁷ geskoei word.

5. Die Wet op Binnekennistransaksies

Vir doeleindes van die bespreking onder dié hoof, word alleen gekonsentreer op die aksie geskep in die Wet as moontlike voorbeeld van 'n statutêr omskrewe groepsgeeding of aksie in die openbare belang.

5.1 Verbodsbepaling en omskrywing van relevante konsepte

Die Wet verbied die gebruik van binnekennis in die handel van aandele⁴⁸ of finansiële instrumente.⁴⁹ Binnekennis word omskryf as enige inligting hetsy

45 Hierdie bewyslas is op 'n oorwig van waarskynlikheid en gevolglik laer as dié vereis in 'n strafsak naamlik bo redelike twyfel.

46 Die *Wet op Binnekennistransaksies* is op 20 November 1998 gepromulgeer en het op die 17 Januarie 1999 inwerking getree.

47 "In the United States of America on the other hand the Securities and Exchange Commission has achieved considerable success with combating insider trading through the imposition of civil sanctions. These issues contributed to the decision ... that the proposed legislation should contain both a criminal and civil sanction for insider trading." King 1997:23-24 en sien ook 22; Stassen (1):44. Sien ook Jooste 2000:285.

48 „aandele” ook effekte, skuldbriewe (uitgegee deur 'n maatskappy met 'n aandeelkapitaal), notas, effekte-eenhede wat in die plek van aandele uitgegee is, opsies op effekte, op aandele of op sodanige skuldbriewe, notas of eenhede, asook regte daarop, en opsies op indekse van informasie soos uitgereik deur 'n aandeelbeurs oor pryse van enige van bogenoemde instrumente, asook enige ander instrumente wat deur die Registrateur by kennisgewing in die Staatskoerant as aandele verklaar is, maar uitgesonderd— (i) aandele in 'n private maatskappy; of (ii) effekte of aandele in 'n openbare maatskappy wat nie verkry of oorgedra kan word nie sonder die toestemming of goedkeuring van die direkteure of verteenwoordigers van die maatskappy, behalwe sodanige toestemming of goedkeuring wat by, kragtens of uit hoofde van 'n wet vereis word, of opsies of regte op sodanige effekte of aandele; of (iii) bankaksepte, verhandelbare depositosertifikate uitgereik deur 'n bank wat kragtens die Bankwet, 1990 (Wet No. 94 van 1990), geregistreer is of deur 'n onderlinge bank wat kragtens die Wet op Onderlinge Banke, 1993 (Wet No. 124 van 1993), geregistreer is, of enige ander soortgelyke korttermyninstrumente deur die Registrateur by kennisgewing in die Staatskoerant aangewys, of opsies of regte op sodanige aksepte, sertifikate of instrumente.” (Artikel 1 van die *Wet op die Beheer van Aandeelbeurse* 1 van 1985) of enige ander sekuriteite of ander instrumente met soortgelyke kenmerke en waarin gehandel word op 'n gereguleerde mark (Sien artikel 1 van die *Wet op Binnekennistransaksies*). Sien ook King 1997:10, 44.

49 „finansiële instrument”— (a) 'n termynkontrak; (b) 'n opsiekontrak; (c) 'n leningseffek; of (d) enige ander instrument wat deur die Registrateur by kennisgewing in die Staatskoerant tot finansiële instrument verklaar is (*Wet op die Beheer van Finansiële Markte* 55 van 1989); of enige ander instrument of reg met soortgelyke eienskappe waarin gehandel word op 'n gereguleerde mark (Sien artikel 1 van die *Wet op Binnekennistransaksies*). Sien ook King 1997:10, 44.

spesifiek of presies wat nie openbaar gemaak is nie en wat by die openbaarmaking daarvan tot gevolg kan hê dat dit die prys van die sekuriteit of finansiële instrument weselik kan beïnvloed. Die inligting moes voorts onder die aandag van 'n binnekener⁵⁰ gekom het.

5.2 Die afgeleide aksie

Die Wet stel enige binnekener aanspreeklik teen die Raad op Finansiëledienste⁵¹ tensy sodanige persoon oor 'n verweer⁵² beskik. Die Wet stel voorts ook individue wat oor binnekennis beskik en die inligting aan ander oordra; of enige ander persoon aanmoedig om dit te gebruik; of

50 Artikel 1 omskryf 'n binnekener as "n individu wat oor binnekennis beskik— (a) as synde- (i) 'n direkteur, werknemer of aandeelhouer van 'n uitreiker van aandele of finansiële instrumente waarop die binnekennis betrekking het; of (ii) iemand wat toegang het tot sodanige inligting uit hoofde van sy of haar diens, amp of profesie; of (b) waar sodanige individu weet dat die regstreekse of onregstreekse bron van die inligting 'n persoon beoog in paragraaf (a) is..." Jooste 2000:288 verklaar dat persone genoem in die (a) gedeelte van die definisie primêre binnekenners is. Dié in die (b) gedeelte is sekondêre binnekenners. Sien ook Jooste 2000:290.

51 Hierbo is reeds gewys op die voorlegging van die Paneel oor Sekuriteeregulering dat die Paneel die verantwoordelike instansie moet wees om sodanige aksie in te stel. Sodanige moontlikheid asook die skepping van 'n nuwe statutêre raad of die Raad op Finansiëledienste het voor die King Kommissie gediens. Die skepping van 'n nuwe raad is verwerp op grond daarvan dat dit net 'n verdere verdeling van kragte en vermoëns is. Na oorweging van verskeie voorleggings, het die King Kommissie besluit op die Raad op Finansiëledienste. Vir verdere bespreking sien King (2) 1997:22-26; King 1997:32-43; Jaffe 1997:1-17. Sien ook aanhef tot die Wet; artikels 6 en 11(2)(b).

52 'n Verweer word gedefinieer as 'n verweer omskryf in die Wet self of enige ander toepaslike wet. Die verweer waarvoor spesifiek in die Wet voorsiening gemaak word, word in artikel 4 omskryf. Die artikel lui soos volg: "n Individu is nie skuldig nie aan enige misdryf beoog in artikel 2(1) indien sodanige individu op 'n oorwig van waarskynlikhede bewys dat hy of sy— (a) gehandel het op spesifieke opdragte van 'n kliënt, behalwe waar die binnekennis aan hom of haar deur daardie kliënt geopenbaar is; (b) selfs sonder die binnekennis op dieselfde wyse sou opgetree het; (c) gehandel het namens 'n openbare sektorliggaam ter bereiking van monetêre beleid, beleid ten opsigte van wisselkoerse, die bestuur van openbare skuld of buitelandse wisselkoersreserwes; of (d) opgetree het ter bereiking van die voltooiing of implementering van 'n geëffekteerde transaksie soos omskryf in artikel 440A van die Maatskappywet, 1973 (Wet No. 61 van 1973)." Voorts bepaal artikel 4(2): "n Individu is nie skuldig aan die misdryf in artikel 2(2) uiteengesit nie, indien sodanige individu op 'n oorwig van waarskynlikhede bewys dat hy of sy— (a) op redelike gronde geglo het dat geen persoon sake in die aandele of finansiële instrumente sou gedoen het as gevolg van sy of haar openbaarmaking nie; of (b) die binnekennis openbaar gemaak het by die behoorlike uitoefening van die werksaamheid van sy of haar diens, amp of profesie en terselfdertyd openbaar gemaak het dat die inligting binnekennis was." Artikel 4(3) bepaal voorts dat die verwerre in artikel 4(1) omskryf nie bedoel is om die enigste verwerre tot beskikking van 'n persoon is wat tereg staan ten aansien van enige verrigtinge beoog in die Wet nie. Sien ook King 1997:31; King (2) 1997:12-13.

namens 'n ander daarvan gebruik maak en nie oor 'n verweer beskik met persone hierbo genoem, gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik teenoor die Raad.⁵³ In die geval van suksesvolle litigasie is die persone hierbo omskryf aanspreeklik vir die totale bedrag van verliese vermy of die bedrag verryk. Buiten die aanspreeklikheid kan persone ook veroordeel word tot drie maal die bedrag van verryking of verarming vermy tesame met rente en koste vir die geding.⁵⁴

Lastens maak die Wet voorsiening vir die verhaal van gedingskoste.⁵⁵ Hierdie koste word bereken op prokureur/kliënt skaal en behoort dus 'n groot gedeelte van die koste deur die Raad aangegaan, te verhaal. Die bedrag wat gevolglik verhaal word kan, buiten aftrekkings onder benadeeldes verdeel word.⁵⁶

5.3 Verdeling van die bedrag verhaal

Die bedrag verhaal moet deur die Raad in 'n spesiale trustrekening betaal word. Die Raad is geregtig om alle redelike onkoste aangegaan van die bedrag te verhaal. Die Wet veroorloof die Raad ook om 'n addisionele tien persent van die globale bedrag verhaal.⁵⁷ Die restant van die bedrag moet deur die eisbeampte onder persone wat deur die gebruik van binnekennis in die besondere transaksie benadeel is, verdeel word. Die eisbeampte kan alleen eise van diegene betaal wat tot 'redelike bevrediging' aan hom bewys dat benadeeldes binne een week voor die bekendmaking van die binnekennisinligting in dieselfde sekuriteite of finansiële instrumente as die binnekenner gehandel het of waar hulle op dieselfde dag in dieselfde sekuriteite of finansiële instrument handel gedryf het.⁵⁸

---

53 Artikel 6(1), (2), (3) en (4) van die *Wet op Binnekennistransaksies*. Sien ook Jooste 2000:298-299.

54 Die bedrag word bereken met inagneming van die prys waarteen die betrokke aandeel of sekuriteit verhandel het voor die inligting openbaar gemaak is en die prys daarvan nadat die inligting bekend geword het. Sien artikel 6(4)(a) van die *Wet op Binnekennistransaksies*; Jooste 2000:300; Van Deventer(1) datum onbekend:1.

55 Artikel 6(4)(g) van die *Wet op Binnekennistransaksies*.

56 Van Deventer(1) datum onbekend:1.

57 Waar koste aan die Raad toegeken word, moet die totale som daarvan van die 10% afgetrek word. Sien artikel 6(5) van die *Wet op Binnekennistransaksies*. Sien ook Jooste 2000:301.

58 Enige bostaande eis sal uitbetaal word met inagneming van die verskil tussen die prys wat die eiser daarvoor betaal het en die verlies gely ooreenkomstig die bepaling van die hof of die ekwivalent *pro rata* tot die balans nadat die bedrae soos hierbo genoem afgetrek is, ooreenstemmend al die eise ingevolge die artikel bewys wat ookal die minste is tussen die twee. Die eisbeampte beskik egter oor 'n diskresie om die eis op redelike gronde te verminder of geen eis uit te betaal nie. Sien artikel 6(6) en (7) van die *Wet op Binnekennistransaksies*; King 1997:30. Sien ook Jooste 2000:301.

Die Kingkommissie het aanbeveel dat die proses spoedig, goedkoop en so maklik moontlik moet wees. Gevolglik is aanbeveel dat die proses sonder enige verdere tussenkoms van die hof moet geskied.⁵⁹ Hierbo is reeds ook verwys na die voorlegging van die Paneel. Die Paneel het aan die hand gedoen dat die proses soortgelyk aan die by likwidasië van maatskappye en insolvente boedels hanteer word. Laasgenoemde twee prosedures maak duidelike voorsiening vir tydsraamwerke waarbinne eise hanteer word en waaraan die prosedure hierbo beskryf, ontbreek. Ten einde die aangeleentheid so spoedig moontlik te hanteer behoort dit tydsaangedrewe (dit wil sê gekoppel aan tydsraamwerke) te wees.

5.4 Binnekennis en verjaring

Anders as die konsepwet wat geen bepaling betreffende verjaring bevat nie, bepaal die *Wet op Binnekennistransaksies* dat enige bedrag binne drie jaar van eerste distribusie onopgeeëis, die fonds toeval.⁶⁰ Die Wet self maak nie voorsiening vir kennisgewing nie maar verleen die bevoegdheid aan die Raad om reëls hieroor, asook prosedures vir die indien en bewys van eise, die administrasie en distribusie van betalings uit te vaardig.⁶¹ Indien gekyk word na die bestaande posisie behoort 'n eis drie jaar nadat die skuld aan die eiser bekend geword, te verjaar.⁶² Hierdie bepaling kan tot gevolg hê dat die Raad gelde vir 'n aansienlik tyd in trust moet hou. Ten einde die probleem aan te spreek behoort die reëls gevolglik voorsiening te maak vir die gee van kennis in die Staatskoerant en enige ander toepaslike media berig. Eise nie binne drie jaar van die datum ontvang nie, verjaar. Die aangeleentheid word egter bemoeilik deurdat finansiële markte wat onpersoonlik van aard is en benadeeldes gevolglik nie noodwendig eers van die benadeling bewus is nie.⁶³

5.5 Gemeenregtelike eise

Artikel 6(8), gelees met artikel 10, maak voorsiening vir 'n individu om in eie naam enige gemeenregtelike reg in verband met skade wat hy gely het, af te dwing. Enige sodanige bedrag verhaal, word in berekening gebring waar ook van die fonds geeëis word.⁶⁴

59 "It was also agreed that the procedures for compensation ... should be inexpensive, expeditious and simple, without the necessity for further Court intervention." King 1997:31.

60 Artikel 6(5)(c) van die *Wet op Binnekennistransaksies*. Sien ook Jooste 2000:301.

61 Sien artikel 11(g)(iii) asook van die *Wet op Binnekennistransaksies*. Sien ook artikel 6(10) van dié Wet.

62 Artikel 12(3) van die *Verjaringswet* (68 van 1969) bepaal: "n Skuld word nie geag opeisbaar te wees voordat die skuldeiser van die identiteit van die skuldenaar en van die feite waaruit die skuld ontstaan, kennis dra nie: Met dien verstande dat 'n skuldeiser geag word sodanige kennis te dra indien hy dit deur die beoefening van redelike sorg kon bekom het."

63 Van Zyl 1992:218.

64 King 1997:31; King (2) 1997:14-15. Sien ook Van Deventer(1) datum onbekend: 2: "The statutory civil action taken by the FSB has no influence on the public's right to sue for common law damages."

5.6 Suksesse

'n Bespreking van die aksie is nie volledig sonder verwysing na die suksesse daarvan nie. Aldus die amptelike webwerf van die Raad op Finansiële dienste is daar binne die eerste jaar 2.2 miljoen Rand in skikkings verhaal.⁶⁵ In 'n persverklaring 26 September 2000 som die Raad hulle suksesse as volg op:

95 cases have been registered for investigation since the inception of the Insider Trading Act in January 1999, 69 investigations have been completed, and settlement has been reached in nine cases. A total amount of R4 823 791 has been received since these settlements.⁶⁶

6. Gevolgtrekking

Artikel 6 van die *Wet op Binnekennistransaksies* vertoon veral ooreenstemmende kenmerke met die van 'n aksie in openbare belang. Dié aksie verskil veral van groepsgeleding deurdat sertifisering nie 'n vereiste is nie en die gee van kennis alleen 'n vereiste voor distribusie van gelde is. Die rede vir die verskil in prosedure lê opgesluit in die verskillende behoeftes rakende litigasie. Litigasie in die geval van binnekennishandel is uiters kompleks van aard. Voorts is benadeelde persone dikwels onbewus van enige benadeling nie en beskik hulle gewoonlik nie oor die kennis of die middele om litigasie van dié aard in te stel nie. Gevolglik is artikel 6 geskep om hierdie tipe van probleme aan te spreek en te oorbrug. Hierdie skepping dui op 'n bestaande behoefte vir die gebruik van die tipe van litigasie wat op sy beurt weer die spoedige inwerkingstelling van die voorstelle van die Suid-Afrikaanse Regskommissie noodsaak.

65 "In the first year under the new law, the market has won [*sic*] settlement totalling almost 2.2 million rand (\$320,000), and more important, it says, it has sounded a new opening bell in the financial capital of Africa." Cauvin datum onbekend: 1.

66 Hierdie verklaring kan gevind word op die webwerf van die Raad op: [Http://www.fsb.co.za](http://www.fsb.co.za). Die suksesse sluit in 'n skikking van R 800 000,00 teen Mnr S Rogers, voormalige direkteur van Beige Holdings (Persverklaring: 8 Desember 1999). 'n Verder voorbeeld van 'n skikking is die teen Mnr RD Sackstein in die geval van I-Fusion. Mnr Sackstein het met die Raad ooreengekom om die bedrag van R 1 085 649 te betaal. Die verklaring uitgereik op 23 Desember 1999 vervat egter die volgende uitdruklike bepaling: "The settlement is on the basis that Mr Sackstein is not admitting guilt or liability and is without prejudice." Op dieselfde dag word ook berig van 'n skikking met Mnr J Livinstone vir die bedrag van R 41 700. So ook is 'n skikking aangegaan met Kalahari Goldridge Mining Company Limited (R33 616) en Idion Technology Holdings Limited (R209 076) (Persverklaring: 26 Oktober 1999).

Bibliografie

- CAUVIN HE
Datum onbekend. *Building investor confidence: South Africa buttressing its insider trading rules*.
<http://www.fsb.co.za>
- CILLIERS HS
2000. *Korporatiewe reg*. 3de uitgawe. Durban: Butterworths.
- DE VOS W LE R
1996. Reflections on the introduction of a class action in South Africa. *Journal of South African Law* (4):639-657.
- JAFFE CA
1997. *A minority report on insider trading*.
- JOOSTE R
2000. The regulation of insider trading in South Africa – another attempt. *The South African Law Journal* 117 (2):284-305.
- KING ME (2)
1997. Final report by the King task group into insider trading legislation.
1997. Report on insider trading.
- MCQUOID-MASON D
1997. *Consumer law in South Africa*. Kenwyn: Juta & Co Ltd.
- NEL HC
1997. *The first report of the commission of inquiry into the affairs of the Masterbond group and investor protection in South Africa*. Commission of Inquiry into the Affairs of the Masterbond group and investor protection in South Africa Vol I: Kaapstad.
- PANNEEL OOR SEKURITEITREGULERING
1996. "Class actions and the need for contingency fees." Kommentaar gelewer op die werkstuk van die Suid-Afrikaanse Regskommissie (Werkstuk 57 / Projek 88).
- REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA
1995. Groeps- en menseregte. Verslag van die Suid-Afrikaanse Regskommissie. Projek 58. Finale verslag. Pretoria: Staatsdrukker.
1998. The recognition of class actions and public interest actions in South African law. Projek 88. Pretoria: Staatsdrukker.
- SCOTTISH LAW COMMISSION
1996. Multi-party Actions (Report 154). Edinburgh: HMSO.
- STASSEN JC (1)
Datum onbekend. Insider trading minority report.
- VAN DEVENTER G
Datum onbekend. Out of pocket insider trading. <http://www.fsb.co.za>
- VAN WYK DE VRIES J
1970. Kommissie van ondersoek na die Maatskappywet – Hoofverslag. Pretoria: Staatsdrukker.
- VAN ZYL FH
1992. Aspekte van beleggersbeskerming in die Suid-Afrikaanse reg. 18 *Medsor*: Universiteit van die Vrystaat. Proefskrif. Universiteit van Suid-Afrika.